

Valikud Eesti haldusorganisatsiooni loomisel

Mag. iur. Nele Parrest

Õiguskantsleri asetäitja-nõunik

Eesti haldusorganisatsiooni õigusliku arengu lähtekoht on taasiseseisvumise algusaastad, kui paika said olulisemad õiguslikud alustalad. Need püsivad tänaseni.

„Ei ole midagi uut siin päikese all.“ Teisisõnu, mitmed 1990ndate alguses diskussiooniobjektiks olnud riigi- ja haldusõiguslikud probleemid ja küsimused on arutluse all ka aastal 2014, nt kantsleri ja ministri vahetamine ministriumis, asutuste struktuurilise ühtlustamise võimalus, Riigikantselei roll n-ö riigiministriumina jne. Tänaseni on lõpuni detailideni vaidlemata ka näiteks küsimused:

- kui rangelt peab seadusandja kammitsema Vabariigi Valitsust haldusorganisatsiooni reguleerimisel ja kujundamisel;
- kas riigi haldusorganisatsiooni õiguslik regulatsioon vajab ühte (nagu täna) või kahte (s.o eraldi Vabariigi Valitsuse ja halduskorralduse) seadust.

Nii õigusteadlased kui ka avaliku halduse eksperdid on ühel meelel selles (ning seda kinnitavad ka suundumused praktikas), et Eestile on oma väiksusest tingituna sobilikum spetsialiseeritud (eelduslikult väiksemate) asutuste asemel multifunktsionaalsete suuremate asutuste loomine. Sellele on kindlasti kaasa aidanud 2000ndate alguse haldusõigusreformi käigus juurutatud põhimõte, et kõiki haldusakte ei pea allkirjastama asutuse juht. Siiski ei ole suurte asutuste „trend“ lahendanud asutuste omavahelise koostöö probleeme ega haldusülesannete (põhjendamatu) riigisektorist väljadelegeerimise küsimust.